

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Informasjon om regjeringens forslag til statsbudsjett for 2027

Prop. 1 S (2026-2027) Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	3
2. Endringer i det økonomiske opplegget for kommunesektoren 2026	4
Kommunesektorens inntekter i 2026	4
3. Det økonomiske opplegget for kommunesektoren i 2027	4
Signaler fra kommuneproposisjonen for 2027 om kommunesektorenes vekst i de frie inntektene	4
Anslag på demografikostnader	5
Anslag på pensjonskostnader	5
3.1 Vekst i frie inntekter	6
Nærmere om realveksten i samlede inntekter	6
Nærmere om realveksten i frie inntekter	7
3.2 Deflator	8
3.3 Skattøren	9
3.4 Skjønnskudd	9
Fordeling av fylkesrammen	10
Basisrammen / ordinære skjønnsmidler	10
Reserverammen/ tilbakeholdte skjønnsmidler	10
Uforutsette utgiftskrevende forhold	11
Støtte til ROBEK- kommuner og andre kommuner i økonomisk ubalanse	11
Fornyings- og innovasjonsprosjekter	12
Departementets tilbakeholdte skjønnsmidler til ekstraordinære hendelser	12
3.5 Ressurskrevende tjenester	12
Post 60 Toppfinansieringsordning, overslagsbevilgning	12
Prioriteringer og budsjettforslag for 2027	13
Post 61 Tilleggskompensasjon	13
Prioriteringer og budsjettforslag for 2027	14
3.6 Endringer i rammetilskuddet som følge av endringer i oppgaver m.v.	14

Felles for kommuner og fylkeskommuner	14
Kun for kommuner	15
4. Et sterkt og velfungerende kommunesystem	17
Interkommunalt samarbeid	17
Oppfølging av kommuner med store og vedvarende utfordringer	17
Redusert statlig styring – oppfølging av Kommunekommissjonen.....	17
Nye økonomiske virkemidler for frivillige kommunesammenslåinger	19
5. Statsforvalterens anbefalinger	20
6. Vedlegg	21

1. Innledning

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus gir i dette notatet en kort gjennomgang av regjeringens forslag til statsbudsjett for 2027, med særlig vekt på forhold som har betydning for kommunenes rammebetingelser. Notatet omtaler også oppdaterte anslag for 2026.

Vi gjør oppmerksom på at dette ikke er en uttømmende redegjørelse for det økonomiske opplegget regjeringen har lagt fram for kommunesektoren. Notatet tar utgangspunkt i de elementene som vurderes å ha størst relevans for kommunenes pågående budsjettarbeid.

Regjeringens budskap er at statsbudsjettet for 2027 er innrettet mot å styrke folks hverdagsøkonomi, prioritere sikkerhet og forsvar, sikre raskere helsehjelp, bidra til bedre læring i skolen og få flere i arbeid. Prioriteringene følger opp regjeringens plan for Norge. Samtidig understreker regjeringen behovet for en ansvarlig økonomisk politikk i en tid preget av internasjonal uro og usikkerhet.

2. Endringer i det økonomiske opplegget for kommunesektoren 2026

Kommunesektorens inntekter i 2026

I saldert budsjett for 2026 ble det lagt opp til en realvekst i de frie inntektene på 8,4 mrd. kroner, beregnet ut fra inntektsnivået i revidert nasjonalbudsjett for 2025. Når anslåtte merkostnader knyttet til demografi på 2,9 mrd. kroner trekkes fra, ga dette et handlingsrom på 5,5 mrd. kroner.

Anslaget for skatteinntektene fra inntekt og formue ble økt med 3,2 mrd. kroner fra saldert budsjett til revidert nasjonalbudsjett for 2026. Fra revidert nasjonalbudsjett for 2026 og frem til nå er skatteanslaget redusert med 2,8 mrd. kroner. Sammenlignet med saldert budsjett for 2026 er anslaget for skatteinntektene dermed økt med 0,4 mrd. kroner.

Anslaget for den kommunale deflatoren var 3,5 pst. i saldert budsjett for 2026. I revidert nasjonalbudsjett for 2026 ble anslaget oppjustert til 4,1 pst. Anslaget er nå justert til 4,0 pst. Isolert sett trekker dette inntektsveksten opp med om lag 0,6 mrd. kroner sammenlignet med revidert nasjonalbudsjett for 2026.

Demografikostnadene anslås å bli 0,6 mrd. kroner lavere enn lagt til grunn i saldert budsjett, bl.a som følge av lavere ankomst av flyktninger.

Samlet sett er kommunesektorens økonomiske situasjon om lag 1,7 mrd. kroner svakere enn det som ble lagt til grunn i saldert budsjett for 2026. Reduserte skatteinntekter trekker inntektsgrunnlaget ned, mens en noe lavere kommunal deflator bidrar til å dempe effekten. Se oversikten som er sammenstilt i tabell 1 under kap. om *Vedlegg*.

3. Det økonomiske opplegget for kommunesektoren i 2027

Signaler fra [kommuneproposisjonen for 2027](#) om kommunesektorenes vekst i de frie inntektene

I kommuneproposisjonen for 2027 la regjeringen opp til en realvekst i kommunesektorens frie inntekter på mellom 3,5 og 4 mrd. kroner. Med de anslåtte demografikostnadene som da ble lagt til grunn, ville den foreslåtte veksten gi et handlingsrom på mellom 0,5 og 1 mrd. kroner utover merkostnadene knyttet til demografi.

Regjeringen foreslo at kommunene skulle få 80 prosent av handlingsrommet utover merkostnadene til demografi, mens fylkeskommunene skulle få 20 prosent. Det ble videre varslet at dersom det kom vesentlig ny informasjon om den økonomiske situasjonen i kommunesektoren, kunne den foreslåtte veksten bli justert i forbindelse med forslaget til statsbudsjett for 2027.

Anslag på demografikostnader

Det er anslått en vekst i kommunesektorens demografikostnader på om lag 3,7 milliarder i 2027-kroner. Av dette var om lag 3 mrd. kroner knyttet til tjenester som finansieres gjennom de frie inntektene.

Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) [oppdaterte anslaget for demografikostnadene i juni 2026](#). I det oppdaterte anslaget er demografikostnadene som må dekkes av de frie inntektene, redusert til 2,7 mrd. kroner. Dette er 0,3 mrd. kroner lavere enn anslaget i kommuneproposisjonen for 2027 og har en sammenheng med lavere ankomst av flyktninger. Økningen i demografikostnadene er fordelt med 2,2 mrd. kroner på kommunene og 0,5 mrd. kroner på fylkeskommunene.

Vi minner kommunene om at når kommunene kompenseres for demografiske endringer, er dette et nettoanslag som bygger på at ressursene omstilles i takt med befolkningsutviklingen. I dette ligger at reduserte behov på noen tjenestoområder må frigjøre ressurser som kan benyttes på områder der behovene øker. Det er derfor nettokostnaden av demografiutviklingen som kompenseres, ikke de samlede merutgiftene.

Anslag på pensjonskostnader

I kommuneproposisjonen for 2026 ble det varslet at departementet tar sikte på en gradvis justering av beregningsforutsetningene for pensjonskostnadene i årene fremover. Målet er at pensjonskostnadene, gjennom mer treffsikre anslag, over tid skal reflektere nivået på pensjonspremiene. På sikt forventes dette å bidra til reduserte premieavvik og dermed styrke kommunesektorens likviditet.

Det er særlig forholdet mellom diskonteringsrenten og lønnsveksten som har betydning for nivået på pensjonskostnadene. For 2026 ble forholdstallet redusert fra 1,00 til 0,88. I juni sendte departementet ut [rundskriv H-2/26 Beregningsforutsetninger for pensjonskostnadene i regnskapsåret 2027](#). I rundskrivet ble det fastsatt at det såkalte forholdstallet mellom diskonteringsrente og lønnsvekst reduseres videre fra 0,88 til 0,75.

Dette vil medføre en økning i de regnskapsmessige pensjonskostnadene. Det er tatt hensyn til denne kostnadsøkningen i anslaget for den kommunale deflatoren for 2027. Samtidig legges det til grunn at alt overskudd som tilbakeføres til premiefondene i 2026, benyttes til å betale pensjonspremier.

3.1 Vekst i frie inntekter

Regjeringen foreslår en realvekst i de frie inntektene på 3,2 mrd. kroner i 2027. Veksten kommer på toppen av kompensasjon for pris- og lønnsvekst og oppgaveendringer, som utgjør 22 mrd. kroner i 2027. Samtidig minner vi om den betydelige tilførselen av midler til økt handlingsrom i perioden 2024-2026 på 21 mrd. kroner.

Den foreslåtte inntektsveksten for 2027 gir et handlingsrom på om lag 0,5 mrd. kroner. I tråd med signalene i kommuneproposisjonen foreslår regjeringen at 80 prosent av handlingsrommet tilfaller kommunene og 20 prosent fylkeskommunene. Dette tilsvarer en vekst i frie inntekter på henholdsvis 2,6 mrd. kroner og 0,6 mrd. kroner. Innenfor kommunenes andel er 80 mill. kroner begrunnet med opptrappingsplanen for psykisk helse.

Mange kommuner og fylkeskommuner opplever fortsatt den økonomiske situasjonen som krevende. Samtidig ble kommuneøkonomien vesentlig styrket i 2025. Realveksten i de frie inntektene fra 2024 til 2025, utover merkostnader til demografi og pensjon, anslås til om lag 18 mrd. kroner. Netto driftsresultat for kommunesektoren økte fra 0,1 prosent i 2024 til 2,6 prosent i 2025, som er over TBUs anbefalte nivå på 2 prosent over tid.

Det er samtidig viktig å understreke at de økonomiske forutsetningene varierer betydelig mellom kommunene. Mens enkelte kommuner har et visst økonomisk handlingsrom, står andre fortsatt overfor betydelige økonomiske utfordringer.

Regjeringen understreker at kommuner og fylkeskommuner har et selvstendig ansvar for å tilpasse aktivitetsnivået til inntektsrammene gjennom prioriteringer, nødvendig omstilling og god økonomistyring. Kommunene kan ut fra lokale behov benytte handlingsrommet til å styrke den økonomiske balansen eller videreutvikle tjenestetilbudet. Tidlig omstilling og langsiktig økonomistyring er avgjørende for å sikre en bærekraftig økonomi og gode tjenester over tid.

Nærmere om realveksten i samlede inntekter

I tabellen under er realveksten i kommunesektorens samlede inntekter for 2027 på 4,6 mrd. kroner dekomponert:

	Mrd. 2027 kroner
Frie inntekter	3,2
Frie inntekter knyttet til endringer i oppgaver ¹⁾	-0,1
Øremerkede tilskudd	1,0
Gebyrinntekter	0,5

Realvekst samlede inntekter uten særskilt tillegg	4,6
---	-----

1) Disse midlene bevilges som frie inntekter, men inngår ikke i veksten i frie inntekter fordi de er knyttet til endringer i pålagte oppgaver. Midlene er derimot inkludert i veksten i de samlede inntektene.

Nærmere om realveksten i frie inntekter

Tabellen under viser anslag på kommunesektoren sine frie inntekter i 2026 og 2027 i løpende priser. Inntektsnivået for 2026 bygger på anslag på regnskap i denne proposisjonen. Dette innebærer blant annet at den varige økningen i bevilgningene til fylkeskommunene på 450 mill. kroner i revidert nasjonalbudsjett for 2026 er inkludert. Tilsvarende er reduksjonen i skatteanslaget etter revidert nasjonalbudsjett for 2026 innarbeidet.

Inntektsnivået for 2026 er også korrigert for oppgaveendringer, regelendringer, engangsbevilgninger og endringer i finansieringen av kommunesektorens oppgaver. Hensikten med disse korreksjonene er å gjøre inntektsnivået i 2026 sammenlignbart med inntektsnivået i 2027.

	Mill. kr. Nominelle priser ¹								
	Kommunene ²			Fylkeskommunene ²			Kommunesektoren i alt		
	2026 ³	2027	Pst. endr.	2026 ³	2027	Pst. endr.	2026 ³	2027	Pst. endr.
Skatter i alt	267 416	280 916	5,0	49 400	52 100	5,5	316 816	333 016	5,1
<i>Herav skatt på inntekt og formue</i>	<i>249 000</i>	<i>261 800</i>	<i>5,1</i>	<i>49 400</i>	<i>52 100</i>	<i>5,5</i>	<i>298 400</i>	<i>313 900</i>	<i>5,2</i>
Rammetilskudd	207 463	217 160	4,7	58 038	60 384	4,0	265 501	277 544	4,5
Sum frie inntekter	474 879	498 076	4,9	107 438	112 484	4,7	552 879	610 560	4,9

1. Pris- og lønnsveksten i kommunesektoren i 2027 (deflator) er anslått til 3,8 prosent.

2. Oslo er delt i en kommunedel og en fylkeskommunedel.

3. Anslag på regnskap korrigert for oppgaveendringer, regelendringer og engangsbevilgninger, jf. tabell 5.3 under programkategori 13.70.

4. Omfatter ikke kap. 571, post 21 Særskilte driftsutgifter.

Fra 2026 til 2027 er det på landsbasis en nominell vekst i kommunenes frie inntekter på 4,9 pst. (beregnet fra anslag på regnskap). For kommunene i Østfold, Akershus, Buskerud og Oslo er den gjennomsnittlige nominelle veksten i de frie inntektene:

- Kommunene i Østfold: 5,0 pst.
- Kommunene i Akershus: 5,3 pst.
- Kommunene i Buskerud: 4,7 pst.
- Oslo kommune: 5,3 pst

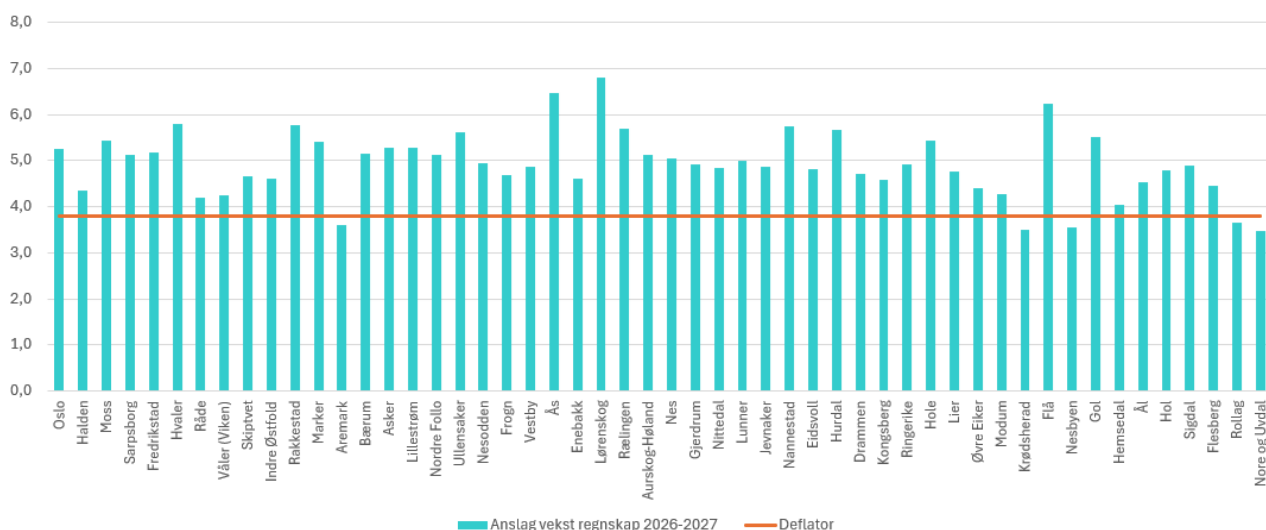
Sammenlignet med den nominelle veksten på landsbasis er det kun kommunene i Buskerud som ligger noe under. Veksten i frie inntekter varierer mellom kommunene som følge av flere forhold.

Blant de viktigste er endringer i folketall og alderssammensetning, utslag i inntektssystemet basert på kriteriedata, utviklingen i kommunenes skattegrunnlag m.v

Med en kommunal deflator på 3,8 pst. i 2027 er det kun fem kommuner i vårt område som får en realnedgang i de frie inntektene: Nore og Uvdal, Krødsherad, Nesbyen, Aremark og Rollag. De øvrige kommunene får en realvekst i inntektene. I tabell 2 under kap. om *Vedlegg* vises en oversikt over den nominelle og den reelle veksten i kommunenes frie inntekter for 2027.

For kommuner med realnedgang innebærer dette at inntektsveksten ikke er tilstrekkelig til å kompensere for den generelle kostnadsveksten. Konsekvensen blir redusert kjøpekraft, strammere budsjetter og et økt behov for omprioriteringer og omstilling.

Anslag vekst regnskap 2026-2027

3.2 Deflator

Pris og lønnsvekst for kommunesektoren for 2026 og 2027 er anslått til 4,0 pst. og 3,8 pst. Dekomponeringen og vektingen følger av tabellen under, både med og uten bidrag fra pensjon.

	2026	2027
Lønnsvekst inkl. pensjon	3,5 pst.	4,5 pst.
Lønnsvekst	4,4 pst.	4,0 pst.
Bidrag fra merkostnader pensjon	-0,9 pst.	0,5 pst.
Prisvekst kjøp av varer og tjenester	4,8 pst.	2,9 pst.
Lønnsandel	59 pst.	59 pst.
Deflator	4,0 pst.	3,8 pst.
Deflator uten bidrag fra pensjon	4,6 pst.	3,6 pst.

Deflatoren har to funksjoner:

- Historisk beregning av faktisk realvekst (regnskapsdeflator)
- Kompensasjon for anslått pris- og lønnsvekst i statsbudsjettet (budsjettdeflator)

Deflatoren for kommunesektoren utarbeides i Finansdepartementet (FIN) i forbindelse med statsbudsjettet. Deflator består av en delindeks for lønnsvekst og en delindeks for kjøp av varer og tjenester.

Følgende kostnadselementer dekkes ikke av deflatoren:

- Rentekostnader
- Demografikostnader

Disse kostnadselementene må dekkes av veksten i frie inntekter.

Den endelige skatteinngangen og lønns- og prisveksten for 2026 vil bli kjent våren 2027.

3.3 Skattøren

Den kommunale skattøren angir hvilken andel av skatten på alminnelig inntekt fra personlige skattytere som tilfaller kommunesektoren.

I kommuneproposisjonen for 2027 varslet regjeringen at de kommunale og fylkeskommunale skattørene skulle fastsettes med sikte på at skatteinntektene skulle utgjøre om lag 40 pst. av kommunesektorens samlede inntekter.

Anslaget for kommunesektorens skatteinntekter i 2027 bygger blant annet på en sysselsettingsvekst på 0,3 pst. og en årslønnsvekst på 4,0 pst. fra 2026 til 2027.

I [Prop. 1 LS \(2026–2027\) Skatter og avgifter 2027](#) foreslås det at den kommunale skattøren settes til 13,40 pst., mens den fylkeskommunale skattøren settes til 2,85 pst. Sammenlignet med 2026 innebærer dette følgende endringer:

	2026	2027	Endring
Kommunene	11,35 pst.	13,40 pst.	2,05
Fylkeskommunene	2,40 pst.	2,85 pst.	0,45

Med dette opplegget anslås skatteinntektene å utgjøre om lag 40 pst. av kommunesektorens samlede inntekter i 2027.

Kommunesektorens inntekter fra skatt på inntekt og formue anslås til 313,9 mrd. kroner i 2027, tilsvarende en nominell vekst på 5,2 pst. fra 2026. For kommunene alene anslås skatteinntektene til 261,8 mrd. kroner, noe som tilsvarer en nominell vekst på 5,1 pst.

3.4 Skjønnstilskudd

Stortinget ga ved behandlingen av Prop. 94 S (2025–2026) *Kommuneproposisjonen 2027* Kommunal- og distriktsdepartementet fullmakt til å fordele totalt 1 030 millioner kroner i skjønnstilskudd. Rammen er den samme som i 2026. Basisrammen for kommunene er satt til 830 millioner kroner, som i sin helhet skal fordeles av statsforvalterne. Det er opp til den enkelte statsforvalter å avgjøre om deler av rammen skal fordeles ved budsjettframleggelsen eller i løpet av budsjettåret. Resterende skjønnstilskudd forvaltes av departementet til ekstra ordinære hendelser og prosjektskjønnsmidler.

[Retningslinjene for skjønnstildelingen i 2027](#) er styrende for fordeling og prioritering av midlene. Vi ber kommunene sette seg inn i disse, ettersom de revideres årlig. I år er det ingen store endringer i retningslinjene.

Vi oppfordrer kommunene til å ta kontakt før det søkes om våre skjønnsmidler, slik at vi kan bistå med veiledning og oppfølging.

Fordeling av fylkesrammen

Regjeringen varslet i fjor en gradvis omfordeling av basisrammen mellom statsforvalterembetene for å oppnå en jevnere fordeling av skjønnsmidlene. Departementet følger opp denne omfordelingen også i 2027. Som følge av dette har vår fylkesramme økt fra 123,5 mill. kroner i 2026 til 131,9 mill. kroner i 2027.

Økningen i fylkesrammen gir bedre muligheter til å følge opp kommunenes ulike behov og samtidig opprettholde en tilstrekkelig reserveramme. Av økningen foreslås 1,5 mill. kroner benyttet til ordinære skjønnsmidler, mens 6,9 mill. kroner avsettes til reserverammen.

Basisrammen / ordinære skjønnsmidler

Etter en helhetlig vurdering foreslår vi å fordele 75 mill. kroner i ordinære skjønnsmidler. Dette er en økning på 1,5 mill. kroner sammenlignet med 2026. Vi vurderer at dette nivået gir en hensiktsmessig balanse mellom ordinær fordeling og behovet for å holde tilbake midler til senere disponering. For den kommunevise fordelingen av ordinære skjønnsmidler vises det til tabell 3 kap. om *Vedlegg*.

De ordinære skjønnsmidlene utgjør om lag 57 prosent av fylkesrammen. Den kommunevise fordelingen bygger på flere forhold som samlet sett vurderes å ha betydning for kommunenes behov for skjønnsmidler, herunder økonomiske forutsetninger, demografisk utvikling, utfordringer knyttet til tjenesteyting og andre relevante lokale forhold.

Reserverammen/ tilbakeholdte skjønnsmidler

For å kunne håndtere uforutsette hendelser og kommuner med særskilte behov gjennom året øker vi andelen tilbakeholdte skjønnsmidler. Totalt holdes det tilbake 56,9 mill. kroner, noe som er en økning på 6,9 mill. kroner fra året før.

Departementet anbefaler at statsforvalterne som et minimum holder tilbake 10 prosent av basisrammen til fordeling gjennom budsjettåret. Vi vurderer at kommunenes ulike behov og utfordringer, kombinert med det store antallet kommuner i embetet, tilsier en større reserveramme enn dette. En større reserveramme gir bedre muligheter til å håndtere uforutsette hendelser og følge opp kommuner med særskilte behov gjennom året.

De tilbakeholdte skjønnsmidlene vil bli benyttet i tråd med departementets retningslinjer. Midlene skal blant annet bidra til å håndtere uforutsette og ekstraordinære forhold, følge opp kommuner i økonomisk ubalanse og stimulere til fornyings- og innovasjonsarbeid i kommunesektoren.

Uforutsette utgiftskrevende forhold

Kommunene kan løpende gjennom året melde fra til oss om utgiftskrevende forhold av betydning som de ikke selv kan påvirke. Dette kan være forhold av uforutsett, midlertidig eller mer langvarig karakter. Departementet forventer at vi hvert budsjettår foretar en konkret vurdering av behovet for tildeling av skjønnstilskudd.

«Det skal foretas en reell, helhetlig og skjønnsmessig vurdering av kommunenes økonomi og behov. Skjønnsmidler tildeles på grunnlag av kommunenes overordnede økonomiske situasjon, og ikke på bakgrunn av forhold i enkeltstående sektorer eller fordi kommunen tidligere har mottatt skjønnsmidler», jf. retningslinjene.

Statsforvalteren kan også vurdere om kommunen bør bidra med en egenfinansiering av de utgiftskrevende forholdene. Dette innebærer at tjenester og sektorer som i noen grad er finansiert gjennom egenbetaling eller øremerkede tilskudd, normalt vil ha en høyere terskel for tildeling av skjønnsmidler. Dersom kommunen deltar i prosjekter eller mottar andre statlige tilskudd der det er lagt til grunn en kommunal egenandel, skal skjønnsmidler ikke benyttes til å dekke denne egenandelen.

Støtte til ROBEK- kommuner og andre kommuner i økonomisk ubalanse

Statsforvalteren kan benytte skjønnsmidler for å gi ROBEK-kommuner og andre kommuner i økonomisk ubalanse incentiver til å gjennomføre utgiftsreducerende tiltak og styrke arbeidet med å gjenopprette økonomisk balanse. Tildeling av slike skjønnsmidler forutsetter at kommunen har en tiltaksplan med konkrete tiltak for å oppnå økonomisk balanse. Tiltaksplanen kan inngå i kommunens økonomiplan og årsbudsjett eller utarbeides som en egen plan. Det er opp til kommunestyret å fastsette hvilke tiltak som skal gjennomføres. Statsforvalteren følger opp at vedtatte tiltak gjennomføres, og skjønnsmidler kan holdes tilbake helt eller delvis dersom forutsetningene for tildelingen ikke oppfylles.

Fornyings- og innovasjonsprosjekter

Formålet med prosjektmidlene er å gi kommunene støtte til å utvikle og prøve ut nye løsninger. Midlene skal stimulere til fornying og innovasjon i kommunal sektor. Det er kun kommuner som kan søke om midler og være prosjektansvarlig. Samarbeid med andre kommuner og/eller eksterne aktører vektlegges, særlig i prosjekter med stor overføringsverdi til andre kommuner. Det gis ikke støtte til ordinær drift, ordinær gjennomgang av kommunal organisering, investeringer eller næringsutvikling.

Det kan også gis støtte til prosjekter om nye eller endrede interkommunale samarbeid, som kan gi en mer bærekraftig oppgaveløsning. Støtte kan for eksempel gis til tiltak som bidrar til mer helhetlige, langsiktige og mindre fragmenterte interkommunale samarbeid.

Innovasjons- og utviklingsprosjekter søkes, tildeles og rapporteres gjennom ISORD (prosjektskjønnsdatabasen). Vi tar sikte på søknadsfrist i mars og tildeling av midler i april/mai.

Offentlig forvaltning skal være åpen. Alle har derfor innsyn i tildelte midler, prosjektomtaler og rapporter fra hele landet gjennom [Prosjektskjønnsdatabasen](#).

Departementets tilbakeholdte skjønnsmidler til ekstraordinære hendelser

Departementet holder tilbake en del av skjønnsmidlene for å kunne dekke utgifter til ekstraordinære og uforutsette kritiske hendelser i løpet av året. Dette gjelder hendelser av en slik størrelsesorden at de ikke kan dekkes innenfor statsforvalterens basisramme. De tilbakeholdte skjønnsmidlene skal fortrinnsvis benyttes til å kompensere for naturskader. For skjønnsmidler knyttet til naturskader gjelder egne forutsetninger for innslagspunkt og kompensasjonsgrad.

Tildeling av departementets tilbakeholdte skjønnsmidler forutsetter at kommunens samlede utgifter overstiger 350 kroner per innbygger. Kommuner med utgifter over dette nivået kan få kompensasjon for halvparten av de påløpte utgiftene. Dersom utgiftene overstiger 700 kroner per innbygger, kan kommunen få dekket alle utgifter utover 350 kroner per innbygger.

Departementet tar, som omtalt i fjor, sikte på å justere innslagspunktene og den kommunale egenandelen med jevne mellomrom for å ta hensyn til pris- og lønnsutviklingen i kommunesektoren. Det er ikke gjort slike justeringer for 2027.

3.5 Ressurskrevende tjenester

Post 60 Toppfinansieringsordning, overslagsbevilgning

Ordningen skal bidra til at kommunene kan gi et godt tjenestetilbud til personer med behov for omfattende helse- og omsorgstjenester. Tjenestene finansieres i hovedsak gjennom

kommunenes frie inntekter, men behovet for ressurskrevende tjenester varierer betydelig mellom kommunene. Siden denne variasjonen ikke fanges opp av de objektive kriteriene i inntektssystemet, gis det en særskilt kompensasjon gjennom ordningen.

Kommunene får refundert deler av utgiftene til tjenester til personer som mottar omfattende helse- og omsorgstjenester. Dette kan blant annet gjelde personer med psykisk utviklingshemming, nedsatt funksjonsevne, rusmiddelproblemer eller psykiske lidelser.

For 2027 foreslås det at kommunene på landsbasis kompenseres for 80 prosent av egne netto lønnsutgifter i 2026 til helse- og omsorgstjenester som overstiger et innslagspunkt på 2 042 000 kroner.

Ordningen omfatter tjenestemottakere til og med det året de fyller 67 år. Toppfinansieringsordningen kommer i tillegg til finansieringen kommunene mottar gjennom inntektssystemet. Etter fylte 67 år er det kun dekning gjennom inntektssystemet.

Prioriteringer og budsjettforslag for 2027

Det ble utbetalt 13,3 mrd. kroner gjennom ordningen i 2026. For 2027 foreslås det å bevilge 14,3 mrd. kroner til toppfinansieringsordningen.

For å frigjøre midler til andre formål på statsbudsjettet foreslår regjeringen å øke innslagspunktet med 23 000 kroner utover lønnsveksten. Dette reduserer isolert sett bevilgningsbehovet med 152,7 mill. kroner.

Endringen påvirker ikke tjenestemottakernes rettigheter, men innebærer at kommunene må dekke en noe større andel av utgiftene enn de ellers ville gjort.

Post 61 Tilleggs kompensasjon

Tilleggs kompensasjonen skal legge til rette for at mindre kommuner med særlig høye utgifter til ressurskrevende tjenester kan gi et godt tjenestetilbud til personer med behov for omfattende helse- og omsorgstjenester.

Følgende kriterier gjelder for at kommuner skal kvalifisere for tilskuddet:

- Kommunen har høye utgifter til ressurskrevende tjenester per innbygger.
- Kommunen har færre enn 3 200 innbyggere.
- Kommunen har gjennomsnittlige skatteinntekter de siste tre årene som er lavere enn 120 prosent av landsgjennomsnittet.

Med utgifter til ressurskrevende tjenester menes den delen av rapporterte nettoutgifter i toppfinansieringsordningen som ikke dekkes av toppfinansieringstilskuddet, det vil si egenandeler og utgifter opp til innslagspunktet, samt de to egenandelene over innslagspunktet. Kommuner som oppfyller de to siste kriteriene, får kompensert 80 prosent av utgiftene over en terskelverdi per innbygger. Terskelverdien er beregnet til 5 450 kroner per innbygger i 2027. Den endelige terskelverdien fastsettes av Helsedirektoratet i forbindelse med tilskuddsutbetalingen sommeren 2027.

Prioriteringer og budsjettforslag for 2027

I 2026 ble det utbetalt 95,9 mill. kroner til 32 kommuner. Terskelverdien ble beregnet til 5 428 kroner per innbygger.

For 2027 foreslås det å bevilge 99,7 mill. kroner til ordningen.

3.6 Endringer i rammetilskuddet som følge av endringer i oppgaver m.v.

Nedenfor følger en omtale av de viktigste oppgaveendringene og øvrige justeringene som påvirker kommunenes rammetilskudd i 2027.

Felles for kommuner og fylkeskommuner

Endringer i elevtall i statlige og private skoler

Som følge av økningen i antall elever i statlige og private skoler reduseres rammetilskuddet til kommunene og fylkeskommunene med henholdsvis 112,3 mill. kroner og 124,4 mill. kroner. Nærmere omtale av omfordelingen som følge av elever i statlige og private skoler fremgår av Grønt hefte (H-2580).

Innlemming av tilskudd til skoleturer i forbindelse med handlingsplan mot antisemittisme

Som varslet i kommuneproposisjonen for 2027 foreslås det å innlemme tilskuddet til skoleturer i forbindelse med handlingsplan mot antisemittisme i rammetilskuddet. Som følge av dette økes rammetilskuddet til kommunene med 15,7 mill. kroner og til fylkeskommunene med 2,6 mill. kroner.

Plikt til å dele personopplysninger ved skolebytte – helårseffekt

Fra høsten 2026 er det innført en plikt til å dele personopplysninger ved skolebytte når dette er nødvendig for å forebygge atferd som i vesentlig grad går utover skolemiljøet eller arbeidsmiljøet til de ansatte. I forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2026 ble rammetilskuddet til kommunene og fylkeskommunene økt med henholdsvis 2,1 mill. kroner og 0,4 mill. kroner. I 2027 økes rammetilskuddet med ytterligere 3 mill. kroner til kommunene og 0,6 mill. kroner til fylkeskommunene som følge av helårseffekten.

Lovendringer for bedre vern av barn i institusjon

Stortinget vedtok 11. juni 2026 endringer i barnevernsloven som skal gi bedre vern av barn i institusjon. Endringene forventes å føre til flere saker som behandles i Barneverns- og helsenemnda og eventuelt i tingretten, noe som også medfører økt ressursbruk for kommunene. Rammetilskuddet til kommunene økes derfor med 11,4 mill. kroner.

Oslo kommune kompenseres i tillegg med 0,3 mill. kroner for utgifter til opplæring av institusjonsansatte gjennom en særskilt fordeling innenfor fylkeskommunenes rammetilskudd.

Kun for kommuner

Maksimal foreldrebetaling i barnehagen videreføres nominelt i 2027

Maksimal foreldrebetaling i barnehagen videreføres på samme nominelle nivå som i 2026. Som kompensasjon økes rammetilskuddet til kommunene med 106,8 mill. kroner.

Helårseffekt av nominell videreføring av maksimal foreldrebetaling i 2026

Rammetilskuddet økes med 19,2 mill. kroner som følge av helårseffekten av at maksimal foreldrebetaling ble videreført på samme nominelle nivå fra 1. januar 2026. Det er lagt til grunn at den økte etterspørselen etter barnehageplasser får virkning fra høsten 2026 og dermed gir helårseffekt i 2027.

Forslag om å avvikle plikten til leksehjelp på 1.–4. trinn

Kunnskapsdepartementet vil sende på høring et forslag om å oppheve plikten til å tilby leksehjelp på 1.–4. trinn fra høsten 2027. Som følge av dette reduseres rammetilskuddet med 350 mill. kroner, tilsvarende høsteffekten av de beregnede kostnadene ved ordningen.

Innlemming av tilskudd til svømmeopplæring for nyankomne minoritetsspråklige elever

Tilskuddet til svømmeopplæring for nyankomne minoritetsspråklige elever foreslås innlemmet i rammetilskuddet. Dette øker rammetilskuddet med 10 mill. kroner.

Innlemming av tilskudd til samarbeid mellom SFO, kulturskole, idrett og frivillige organisasjoner

Tilskuddet til kommuner for samarbeid mellom skolefritidsordningen, kulturskolen, idretten og frivillige organisasjoner foreslås innlemmet i rammetilskuddet. Rammetilskuddet økes med 20 mill. kroner.

Gevinster fra tjenesten «Tryggere digital læring»

Tjenesten «Tryggere digital læring», som ble lansert i 2026, skal bidra til etterlevelse av regelverket for personvern, informasjonssikkerhet og universell utforming i skolen. Ettersom tjenesten forventes å gi kommunene innsparinger, reduseres rammetilskuddet med 3 mill. kroner, tilsvarende 50 pst. av beregnede gevinster.

Økt basistilskudd til fastleger

Basistilskuddet til fastlegene ble økt fra 1. juli 2026. Kommunene er forutsatt kompensert for halvårseffekten i 2026 gjennom nysalderingen. I 2027 kompenseres kommunene for helårseffekten, og rammetilskuddet økes derfor med ytterligere 154,7 mill. kroner.

Innlemming av lønnstilskudd til utdanning i avansert klinisk allmennsykepleie

Lønnstilskuddet til utdanning i avansert klinisk allmennsykepleie foreslås innlemmet i rammetilskuddet. Dette øker rammetilskuddet med 16,3 mill. kroner.

Innlemming av tilskudd til sekretariatsfunksjoner i helsefelleskapene

Tilskuddet til sekretariatsfunksjoner i helsefelleskapene foreslås innlemmet i rammetilskuddet. Dette øker rammetilskuddet med 11,4 mill. kroner.

Innlemming av tilskudd til tryggere skoleveier og nærmiljø

Tilskuddet til tryggere skoleveier og nærmiljø foreslås innlemmet i rammetilskuddet. Dette øker rammetilskuddet med 43,1 mill. kroner.

Økte sosialhjelpsutgifter som følge av endringer i stønader til enslige foreldre

Fra 1. juli 2026 er overgangsstønad og stønad til barnetilsyn begrenset til enslige foreldre med barn under 14 måneder eller barn med særlige tilsynsbehov. Det legges til grunn at endringen vil føre til økte utgifter til økonomisk sosialhjelp. Rammetilskuddet økes derfor med 55,2 mill. kroner.

Forsøk med aktivitetspenger for unge

Regjeringen starter et forsøk med aktivitetspenger for unge. Som følge av forventede innsparinger reduseres rammetilskuddet til Trondheim kommune med 25 mill. kroner i 2027.

Avvikling av kommunal refusjon for forsterkningstiltak i institusjon

Regjeringen foreslår å avvikle ordningen med kommunal refusjon for forsterkningstiltak i barnevernsinstitusjoner fra 1. januar 2027. Kommunenes utgifter anslås redusert med 70 mill. kroner årlig, og rammetilskuddet reduseres tilsvarende.

Innlemming av tilskudd til tiltak mot radikaliserings og voldelig ekstremisme

Tilskuddet til tiltak mot radikaliserings og voldelig ekstremisme foreslås innlemmet i rammetilskuddet. Dette øker rammetilskuddet med 12,5 mill. kroner.

Brann- og redningsskolen – finansiering av praksis

Overgangen til fagskoleutdanning ved Brann- og redningsskolen innebærer reduserte utgifter for kommunene. For 2027 anslås kommunenes utgifter redusert med ytterligere 5,9 mill. kroner, og rammetilskuddet reduseres tilsvarende.

Gevinster ved digitalisering av plan- og byggesaksprosessene

Digitalisering av plan- og byggesaksprosessene forventes å gi innsparinger for kommunene. Rammetilskuddet reduseres derfor med 3,8 mill. kroner, tilsvarende 50 pst. av de beregnede gevinstene i 2027.

Finansiering av ordninger for frivillige kommunesammenslåinger

Regjeringen foreslår å etablere nye ordninger for frivillige kommunesammenslåinger.

Kostnadene finansieres innenfor kommunerammen, og rammetilskuddet reduseres derfor med 70 mill. kroner.

Finansiering av overgang til Altinn 3 for KOSTRA

Datafangsten for KOSTRA skal flyttes til Altinn 3-plattformen. Overgangen delfinansieres gjennom et trekk i rammetilskuddet på 10 mill. kroner i 2027. Midlene skal tilbakeføres til rammetilskuddet i 2031.

4. Et sterkt og velfungerende kommunesystem

Et sterkt og velfungerende kommunesystem er avgjørende for å sikre gode tjenester, små forskjeller og like muligheter i hele landet. Regjeringen arbeider derfor for å styrke kommunesektorens evne til å løse sine oppgaver og møte fremtidige utfordringer. Dette følges opp gjennom fire hovedspor:

Interkommunalt samarbeid

Interkommunalt samarbeid er viktig for at mange kommuner skal kunne løse oppgavene de er ansvarlige for. Det er derfor nødvendig at kommunene har tilgang til samarbeidsmodeller som er tilpasset deres behov.

Departementet har hatt på høring forslag til endringer i regelverket for interkommunalt samarbeid, med høringsfrist 1. oktober 2026. Endringene skal legge til rette for et mindre fragmentert og mer fremtidsrettet samarbeid mellom kommunene. Departementet gjennomgår nå de innkomne høringsuttalelsene.

Oppfølging av kommuner med store og vedvarende utfordringer

Enkelte kommuner kan over tid oppleve en særlig krevende økonomisk situasjon og langvarige utfordringer knyttet til styring og kontroll. Regjeringen tar sikte på å sende på høring forslag til nye regler om særskilt oppfølging av kommuner med vesentlige mangler eller svikt i styring og kontroll.

Målet er å sette kommuner med store utfordringer bedre i stand til selv å håndtere situasjonen, samtidig som staten får flere virkemidler til å følge dem opp.

Redusert statlig styring – oppfølging av Kommunekommisjonen

For at kommuner og fylkeskommuner fortsatt skal kunne levere gode velferdstjenester i hele landet, mener regjeringen at det er nødvendig å vurdere hvordan staten styrer kommunesektoren. Dette var bakgrunnen for opprettelsen av Kommunekommisjonen. Kommisjonens første rapport ble lagt fram i januar 2026, mens den andre rapporten er varslet rundt årsskiftet.

I kommuneproposisjonen for 2027 varslet regjeringen flere tiltak som følger opp den første rapporten:

- I statsbudsjettet for 2026 ble øremerkede tilskudd på til sammen 1,6 mrd. kroner innlemmet i rammetilskuddet.
- I statsbudsjettet for 2027 foreslås det å innlemme ytterligere tilskudd på om lag 130 mill. kroner:

Innlemming av øremerket tilskudd		
Dep.	Tilskudd	Beløp (mill. 2027-kroner)
KD	Tilskudd til skoleturer i forbindelse med handlingsplan mot antisemittisme	15,7
KD	Tilskudd til kommuner for samarbeid mellom skolefritidsordning og kulturskole, idrettslag og andre frivillige organisasjoner	20,0
KD	Tilskudd til svømmeopplæring for nyankomne minoritetsspråklige elever	10,0
JD	Tilskudd til forebygging av radikalisering og voldelig ekstremisme	12,5
HOD	Sekretariatsfunksjoner i helsefelleskapene	11,4
HOD	Lønnstilskudd til utdanning i avansert klinisk allmennsykepleie	16,3
SD	Tilskudd til tryggere skoleveier og nærmiljøer	43,1
Sum innlemminger		129,0

Tilskuddsordningene nevnt over er i hovedsak de samme som ble varslet i kommuneproposisjonen for 2027. Utvidet TT-ordning for brukere med særskilte behov er ikke med nå.

- Regjeringen foreslår også å slå sammen flere øremerkede tilskudd for å forenkle ordningene.

Innlemming av øremerkede tilskudd gir kommuner og fylkeskommuner større lokalt handlingsrom og reduserer ressursbruken knyttet til søknader og rapportering.

Regjeringen varsler også at det vil bli sendt på høring forslag om å oppheve krav i helse- og omsorgstjenesteloven om hvilke profesjoner kommunene som minimum må ha knyttet til seg. Videre vil regjeringen redusere de detaljerte forskriftskravene til ansettelse i lærerstillinger på ulike trinn. Dette skal gi kommunene større frihet til å organisere tjenestene ut fra lokale behov og forutsetninger.

Nye økonomiske virkemidler for frivillige kommunesammenslåinger

Regjeringen foreslår fra 2027 å erstatte dagens søknadsbaserte ordninger med tre nye økonomiske ordninger for frivillige kommunesammenslåinger. Formålet er å gi kommunene mer forutsigbare økonomiske rammer og legge til rette for gode sammenslåingsprosesser. Ordningene skal forvaltes av Kommunal- og distriktsdepartementet. Kommunene skal levere en kort rapport etter gjennomført sammenslåing, og ordningene vil bli evaluert.

Utredningsstøtte

Dagens støtteordninger til informasjon, innbyggerhøring og utredning foreslås samlet i én ordning. Kommuner som vedtar å utrede en sammenslåing, kan motta 1 mill. kroner per kommune som deltar i utredningsprosessen. Midlene tildeles på grunnlag av kommunestyrevedtak om utredning, og det legges få statlige føringer på bruken av midlene.

Delvis kompensasjon for engangskostnader

Regjeringen foreslår en standardisert ordning for delvis kompensasjon av nødvendige engangskostnader knyttet til en sammenslåingsprosess. Kompensasjonen skal dekke deler av kostnadene som følger direkte av sammenslåingen, men ikke kostnader knyttet til generell omstilling eller standardheving. Midlene utbetales etter at det er fattet nasjonalt vedtak om sammenslåing.

Oversikt over delvis kompensasjon for engangskostnader ved kommunesammenslåing i mill. kroner:

Antall kommuner og innbyggere i sammenslåingen	Færre enn 20 000 innbyggere	20 000 innbyggere eller flere
2 kommuner	40	45
3 kommuner	55	60
4 kommuner	70	75
5 kommuner	85	90
6 eller flere kommuner	100	105

Oppstartstilskudd

I tillegg foreslås et nytt oppstartstilskudd som skal stimulere til frivillige kommunesammenslåinger og bidra til gode økonomiske rammer gjennom hele prosessen. Tilskuddet varierer mellom 20 og 70 mill. kroner, avhengig av størrelsen på den nye kommunen.

Oversikt over oppstartstilskudd ved kommunesammenslåing i mill. kroner:

Antall kommuner og innbyggere i sammenslåingen	Færre enn 20 000 innbyggere	20 000 innbyggere eller flere
--	-----------------------------	-------------------------------

2 kommuner	20	30
3 kommuner	30	40
4 kommuner	40	50
5 kommuner	50	60
6 eller flere kommuner	60	70

Midlene utbetales året før sammenslåingen trer i kraft, uten ytterligere søknad. Kommunene står fritt til å disponere tilskuddet, for eksempel til nedbetaling av gjeld, infrastrukturtiltak eller andre lokale prioriteringer.

Oppfølging og budsjettforslag for 2027

For 2027 foreslår regjeringen å bevilge 70 mill. kroner til de nye ordningene. Bevilgningen er basert på pågående lokale diskusjoner om mulige kommunesammenslåinger, og det er derfor betydelig usikkerhet knyttet til det endelige utgiftsbehovet. Faktiske utbetalinger vil avhenge av omfanget av sammenslåingsprosessene.

5. Statsforvalterens anbefalinger

Kommunene må planlegge sin økonomi under betydelig usikkerhet, da de har begrenset påvirkning på sine rammebetingelser. Kommuneloven setter klare krav til en forsvarlig økonomiforvaltning, samtidig som behovet for tjenester kan synes større enn tilgangen på ressurser. Regjeringen har også gjentatte ganger påpekt at det er kommunenes sitt ansvar å tilpasse utgifter til inntekter gjennom å omstille og effektivisere for at drifta skal bli bærekraftig over tid.

Av erfaring anbefaler vi at kommunene i budsjett- og økonomiplanarbeidet tar sikte på følgende:

- Netto driftsresultat i budsjett og økonomiplan kan med fordel utgjøre 3 prosent eller mer av driftsinntektene avhengig av nødvendige avsetninger og investeringer. Buffere er en nødvendighet for å kunne takle svingninger på både inntekts- og utgiftssiden.
- Sammen med et godt driftsresultat bør kommunene også fokusere på sine disponible midler på fond. Fondsmidler er en viktig reserve, som gir mulighet til å møte svingninger i utgifter og inntekter på en kontrollert måte.
- Egenfinansieringsgraden er et viktig bidrag for å styrke kommunenes økonomiske stilling og vi ber derfor kommunene bestrebe seg på å ha den så høy som mulig.
- Langsiktig gjeld må holdes på et forsvarlig nivå. Kommunene må i økonomiplanen synliggjøre en forsvarlig betjening av etablert og planlagt lånegjeld. Vi anbefaler kommunene om å utarbeide oversikter som viser effektene av en renteoppgang på kort og mellomlang sikt. Dette for å skape bevissthet rundt mulige effekter av nivået på lånegjelden.

- Vi oppfordrer kommunene til å ha et bevisst forhold og en mest mulig omforent holdning til hva som **må, bør og kan gjøres**. Dette gjelder særlig på investeringssiden, hvor vi anbefaler kommunene å utarbeide oversikter med en lengre tidshorisont enn det som kreves i økonomiplanen, for tidlig å kunne fange opp mål-investeringer og konsekvensene av disse. Det fordrer også gode planleggingsverktøy, gode befolkningsprognoser og aktiv bruk av disse.
- Måltallene er et viktig styringsverktøy for kommunene, og skal gjenspeile hva som skal til for å oppnå en forsvarlig langsiktig økonomisk utvikling. Det finnes ingen fasit for hvilke måltall som bør velges eller hvilket nivå de bør ligge på, da det viktigste er at de er godt forankret i kommunen og aktivt benyttes i økonomistyringen. Måltallene bør ikke endres for ofte, da det langsiktige perspektivet er viktig å ivareta. Dersom det er stor avstand mellom den faktiske økonomiske situasjonen og vedtatte måltall, bør kommunen ha en tydelig plan med konkrete tiltak for hvordan **balansen** kan gjenopprettes.

6. Vedlegg

Tabell 1

Anslags- og bevilgningsendringer for 2026				
		2026		2027
	Saldert til RNB	RNB til nå	Saldert til nå	RNB til nå
Skatteanslag ¹	3,2	-2,8	0,4	
Kostnadsnivå ²	-2,7	0,6	- 2,1	0,6
Bevilgninger ³		1,45	1,45	0,45
Samlede endringer	0,5	-0,7	-0,2	1,1

¹ Endringer i skatteanslag etter RNB har ikke påvirkning på inntektsnivået det påfølgende året.

² Endringer i anslått kostnadsnivå består av endrede anslag på den kommunale deflatoren og anslag på merutgifter til demografi.

³ Bevilgningsøkningene i forliket om RNB26 som ikke motsvares av oppgaveendringer. Av bevilgningsøkningene på 1,45 mrd. kroner var 450 mill. en varig styrking.

Tabell 2

K.nr	Kommune	Nominell		
		vekst	Deflator	Realvekst
301	Oslo	2 981 037	2 155 557	825 481
3101	Halden	110 343	96 293	14 049
3103	Moss	220 485	154 096	66 389
3105	Sarpsborg	248 429	184 311	64 119
3107	Fredrikstad	343 090	251 217	91 873
3110	Hvaler	22 076	14 485	7 591
3112	Råde	27 218	24 569	2 649
3114	Våler (Viken)	21 539	19 319	2 220
3116	Skiptvet	14 995	12 226	2 769
3118	Indre Østfold	177 752	146 162	31 590
3120	Rakkestad	41 346	27 245	14 100
3122	Marker	17 481	12 250	5 231
3124	Aremark	5 105	5 377	-273
3201	Bærum	597 444	440 617	156 827
3203	Asker	432 707	311 448	121 259
3205	Lillestrøm	391 452	281 450	110 002
3207	Nordre Follo	266 171	197 282	68 889
3209	Ullensaker	195 152	132 225	62 927
3212	Nesodden	80 524	61 783	18 741
3214	Frogn	60 132	48 665	11 467
3216	Vestby	76 349	59 493	16 856
3218	Ås	108 425	63 656	44 769
3220	Enebakk	41 640	34 294	7 346
3222	Lørenskog	263 432	147 119	116 313
3224	Rælingen	92 159	61 382	30 777
3226	Aurskog-Høland	76 278	56 594	19 684
3228	Nes	97 154	73 092	24 063
3230	Gjerdrum	28 663	22 179	6 484
3232	Nittedal	99 842	78 475	21 367
3234	Lunner	37 768	28 655	9 113
3236	Jevnaker	27 817	21 669	6 148
3238	Nannestad	73 888	48 931	24 957
3240	Eidsvoll	107 760	85 120	22 640
3242	Hurdal	15 501	10 387	5 114
3301	Drammen	393 886	316 780	77 106
3303	Kongsberg	106 162	87 877	18 285
3305	Ringerike	122 401	94 658	27 743
3310	Hole	31 881	22 305	9 576
3312	Lier	110 645	88 242	22 403
3314	Øvre Eiker	72 785	62 952	9 834
3316	Modum	51 752	46 082	5 671
3318	Krødsherad	7 944	8 620	-677
3320	Flå	7 896	4 816	3 080
3322	Nesbyen	10 593	11 345	-752
3324	Gol	24 240	16 702	7 538
3326	Hemsedal	9 928	9 350	578
3328	Ål	19 932	16 748	3 184
3330	Hol	19 305	15 314	3 991
3332	Sigdal	15 696	12 153	3 543
3334	Flesberg	11 384	9 733	1 651
3336	Rollag	5 936	6 165	-229
3338	Nore og Uvdal	8 531	9 303	-773

Tabell 3

Oversikt over utviklingen i ordinære skjønnsmidler i perioden 2023-2027 (tall i 1000-kroner)

K. nr	Kommunenavn	2023	2024	2025	2026	Endring	
						2027	2026-2027
301	Oslo	0	0	0	0	0	0
3101	Halden	2 500	2 300	2 100	2 400	2 400	0
3103	Moss	3 300	3 000	3 300	3 600	3 600	0
3105	Sarpsborg	3 500	3 200	3 000	3 300	3 400	100
3107	Fredrikstad	5 200	4 900	4 600	5 100	5 200	100
3110	Hvaler	500	500	400	500	400	-100
3112	Råde	700	700	600	700	700	0
3114	Våler (Viken)	600	600	500	600	600	0
3116	Skiptvet	500	700	600	700	700	0
3118	Indre Østfold	3 000	2 700	2 500	2 800	2 900	100
3120	Rakkestad	800	800	700	800	800	0
3122	Marker	500	700	600	700	700	0
3124	Aremark	400	500	400	500	500	0
3201	Bærum	0	0	0	0	0	0
3203	Asker	0	0	0	0	0	0
3205	Lillestrøm	3 200	2 900	2 700	3 100	3 400	300
3207	Nordre Follo	0	0	0	0	0	0
3209	Ullensaker	3 300	3 100	2 800	3 100	3 100	0
3212	Nesodden	1 500	1 300	1 200	1 600	1 600	0
3214	Frogn	1 200	1 200	1 100	1 400	1 400	0
3216	Vestby	1 600	1 500	1 300	1 500	1 500	0
3218	Ås	1 800	1 600	1 400	1 800	1 800	0
3220	Enebakk	1 600	1 600	1 400	1 700	1 700	0
3222	Lørenskog	0	0	0	0	2 000	2 000
3224	Rælingen	1 700	1 600	1 500	1 800	1 800	0
3226	Aurskog-Høland	1 800	1 800	1 600	1 900	1 900	0
3228	Nes	2 200	2 000	1 800	2 200	2 200	0
3230	Gjerdrum	600	600	500	700	700	0
3232	Nittedal	1 800	1 600	1 400	1 500	1 500	0
3234	Lunner	800	800	700	900	800	-100
3236	Jevnaker	700	700	600	800	800	0
3238	Nannestad	2 600	2 600	2 300	2 700	2 700	0
3240	Eidsvoll	2 200	2 000	1 800	2 200	2 200	0
3242	Hurdal	700	900	700	900	800	-100
3301	Drammen	5 000	4 700	4 400	4 900	5 100	200
3303	Kongsberg	1 900	1 700	1 500	1 800	1 800	0
3305	Ringerike	2 500	2 300	2 100	2 600	2 600	0
3310	Hole	700	700	600	700	700	0
3312	Lier	1 800	1 600	1 300	1 600	1 600	0
3314	Øvre Eiker	2 200	2 000	1 900	2 200	2 200	0
3316	Modum	1 600	1 600	1 400	1 600	1 600	0
3318	Krødsherad	700	700	600	800	600	-200
3320	Flå	0	0	0	0	0	0
3322	Nesbyen	900	1 000	1 200	1 300	1 100	-200
3324	Gol	1 000	1 000	800	1 000	900	-100
3326	Hemsedal	0	0	0	0	0	0
3328	Ål	1 000	1 000	800	1 000	900	-100
3330	Hol	0	0	0	0	0	0
3332	Sigdal	500	600	500	600	500	-100
3334	Flesberg	900	1 000	1 200	1 300	1 100	-200
3336	Rollag	500	500	400	600	500	-100
3338	Nore og Uvdal	0	0	0	0	0	0
	Sum	72 000	68 800	62 800	73 500	75 000	1 500

Tabell 4

Oversikt over utviklingen i veksttilskudd i perioden 2023- 2027					
Kommunenavn	2023	2024	2025	2026	2027
Oslo	0	0	0	0	0
Halden	0	0	0	0	0
Moss	0	0	2 121	1 755	0
Sarpsborg	0	0	0	0	0
Fredrikstad	0	0	0	0	0
Hvaler	0	0	0	0	0
Råde	0	11 591	0	0	0
Våler (Viken)	1 801	976	740	0	0
Skiptvet	0	0	0	0	0
Indre Østfold	0	0	0	0	0
Rakkestad	0	0	0	0	0
Marker	0	0	0	0	0
Aremark	0	0	0	0	0
Sum Østfold	1 801	12 567	2 861	1 755	0
Bærum	0	0	0	0	0
Asker	0	0	0	2 552	0
Lillestrøm	8 428	43 144	28 715	23 958	11 633
Nordre Follo	2 387	9 874	7 732	8 557	3 938
Ullensaker	38 198	36 230	13 216	14 519	11 161
Nesodden	0	0	0	0	0
Frogn	0	0	0	0	0
Vestby	2 539	6 402	3 398	2 974	2 241
Ås	0	923	5 611	5 665	4 006
Enebakk	0	0	0	0	0
Lørenskog	65 656	85 670	30 175	29 268	23 932
Rælingen	1 959	6 870	4 599	5 639	3 878
Aurskog-Høland	0	0	0	0	0
Nes	8 410	4 749	1 791	0	0
Gjerdrum	0	2 333	437	1 380	0
Nittedal	0	3 616	3 083	110	0
Lunner	0	0	0	0	0
Jevnaker	0	0	0	0	0
Nannestad	18 318	18 585	7 091	6 662	4 069
Eidsvoll	16 353	19 012	6 247	4 120	2 015
Hurdal	0	0	660	0	73
Sum Akershus	162 248	237 408	112 755	105 404	66 946
Drammen	0	0	0	0	0
Kongsberg	0	0	0	0	0
Ringerike	0	0	0	0	0
Hole	0	0	0	0	201
Lier	1 919	4 897	1 563	0	0
Øvre Eiker	1 693	4 784	1 542	0	0
Modum	0	0	0	0	0
Krødsherad	0	0	0	0	0
Flå	0	52	171	124	0
Nesbyen	0	0	0	0	0
Gol	0	0	1 230	182	0
Hemsedal	534	1 225	92	0	0
Ål	0	0	1 300	0	315
Hol	0	0	0	0	0
Sigdal	0	0	0	0	0
Flesberg	0	0	0	0	0
Rollag	0	0	0	0	239
Nore og Uvdal	0	0	0	0	0
Sum Buskerud	4 146	10 958	5 898	306	755
Totalt	168 195	260 933	121 514	107 465	67 701
Landet	173 901	282 395	137 115	125 923	74 635
<i>Sum Østfold, Akershus og Buskerud i % av landet</i>	<i>97 %</i>	<i>92 %</i>	<i>89 %</i>	<i>85 %</i>	<i>91 %</i>

STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG AKERSHUS

Postboks 325, 1502 Moss | sfospost@statsforvalteren.no | www.statsforvalteren.no/os

